

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/140/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7723202932
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7723202932.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Greguša a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej v spore žalobkyne A. B., nar. X.X.XXXX bývajúcej v C. D. E. F. B. X zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Slobodník s.r.o., IČO: 56 703 490, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Milan Slobodník so sídlom kancelárie v Košiciach na Štúrovej ulici č. 20 proti žalovanej Slovenskej republike, v ktorej mene koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave na Štúrovej ulici č. 2 o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č.k. 10C/51/2023-110 zo dňa 11.3.2024 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti 5.540 Eur.
- II. M e n í rozsudok vo výroku III. o náhrade trov konania tak, že žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu z priznanej sumy.
- III. N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Michalovce (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom výrokom I. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu 6.460 Eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne z uvedenej sumy od 14.7.2023 do zaplataenia a príslušenstvo pohľadávky v sume 798,86 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. nárok žalobkyne v prevyšujúcej časti 5.540 Eur zamietol. Výrokom III. náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

2. Vec právne posúdil podľa § 1, § 3 ods. 1, 3, § 4 ods. 1 písm. d), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, 3, 4, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ), § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, § 255 CSP. Rozhodnutie odôvodnil tým, že mal preukázané, že žalobkyňa sa v trestnom konaní bránila zákonnými prostriedkami proti vzneseniu obvinenia tým, že proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť, avšak Okresná prokuratúra Michalovce uznesením 1Pv 280/20/8807-14 dňa 23.11.2020 sťažnosť ako nedôvodnú zamietla. Z tohto vyvodil, že postupom žalobkyne v trestnom konaní bola splnená zákonná podmienka podľa § 6 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. na priznanie práva na náhradu škody. Uviedol, že na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv občana. V takejto situácii nie je preto rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Musel konštatovať, že žalobkyňa trestný čin z ktorého bola dňa 30.9.2020 obvinená nespáchala, z čoho je možné vyvodiť záver, že trestné stíhanie

proti nej nemalo byť vôbec začaté a ďalej toto trvalo po dobu dvoch rokov. Rozhodnutie vyšetrovateľky OR PZ v Michalovciach zo dňa 30.09.2020 je potrebné považovať za nezákonné, čo je rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie nároku na náhradu škody a preukázaný základ nároku uplatnený žalobou. Poukázal na to, že súdna prax sa jednotne ustálila v rozhodnutiach Najvyššieho súdu ČR z 22.02.1990 sp. zn. 1Cz 6/90, v náleze Ústavného súdu SR č. IV. ÚS 159/2012-28, v uznesení Najvyššieho súdu SR 4MCdo 15/2009, ako aj publikovaním judikátu R 37/2014 v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodením spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti trestného stíhania je neskorší výsledok trestného stíhania. Uviedol, že žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 12.000 Eur, pretože podľa jej tvrdenia vzhľadom na následky trestného stíhania v jej živote nepostačuje iba konštatovanie porušenia práv. Výšku nemajetkovej ujmy odôvodnila tak, že neoprávnený zásah do jej osobnostných práv trval 800 dní, teda od začatia trestného stíhania od 30.9.2020 do 16.12.2022, kedy nadobudlo uznesenie o zastavení trestného stíhania právoplatnosť. Pri výpočte vychádzala z ustálenej praxe z rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co 79/2021 zo dňa 20.04.2022, v ktorom konaní bola ustálená náhrada nemajetkovej ujmy v sume 15 Eur za deň trestného stíhania, čo zodpovedá rozsahu utrpenej nemajetkovej ujmy v rámci obvyklých následkov takéhoto trestného stíhania. Žalobkyňa teda vynásobila počet dní - 800 sumou 15 Eur, čím dospela k žalovanej sume 12.000 Eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že výška nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. je limitovaná posúdením osoby poškodeného, jeho doterajším životom a prostredím v ktorom žil a pracoval, posúdením závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosťou následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho spoločenskom uplatnení. Pre ustálenie výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu ako aj to, že voči žalobkyňi sa po dobu 2 rokov viedlo fakticky bezdôvodné trestné stíhanie. Skutočnosť, že žalobkyňa sa po vznesení obvinenia do skončenia trestného stíhania musela podrobovať úkonom trestného konania a po celú dobu žila s vedomím trestného stíhania v strachu, neistote, čo nepochybne negatívne ovplyvňovalo jej osobný život, a to aj napriek tomu, že až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia vo veci sa na osobu obvineného prihliada ako na nevinnú, a už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného a zasahuje do súkromného, osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Považoval za potrebné poukázať na to, že žalobkyňa do začatia trestného stíhania pracovala ako pracovníčka čistiarne, avšak v dôsledku vzneseného obvinenia, keďže ku škode malo dôjsť práve v majetkovej sfére zamestnávateľa žalobkyne, bol s ňou pracovný pomer skončený, pričom sa domáhala neplatnosti skončenia pracovného pomeru a prišla takto, práve v dôsledku trestného stíhania o prácu. Následne si nemohla nájsť prácu, keďže v povedomí ostatných zamestnávateľov zostala skutočnosť, že proti nej bolo vznesené obvinenie, a že je trestne stíhaná. Až po nejakom čase nový majiteľ čistiarne zamestnal žalobkyňu na dobu určitú, vzhľadom na to, že mala vykonávať pôvodnú prácu. Vo svojej práci sa vyzнала, a v podstate mohla bez akéhokoľvek preškolenia vykonávať pôvodnú prácu. V období od 20.4. - 19.10.2020 poberala podporu v nezamestnanosti v celkovej sume 2.117,10 Eur, od 20.10.2020 bola bez príjmu. V tomto období rodina trpela nedostatkom finančných prostriedkov, keďže musela zaplatiť aj advokáta, a takto boli tieto finančné prostriedky použité na účel vyvolaný trestným stíhaním. Navyiac si museli finančné prostriedky požičať od sestry manžela. Museli odložiť splátky hypotéky, nakoľko bola bez príjmu. Žalobkyňa žije v C., je to nie veľké mesto, kde sa každý s každým pozná a práve z toho dôvodu ľudia si medzi sebou šepkali, že je trestne stíhaná za spreneveru. Žalobkyňa si práve v dôsledku tohto trestného stíhania nevedela nájsť inú prácu. Bola terčom otázok susedov, ostatných spolupracovníčok, ako aj známych, či je trestne stíhaná, ako pokračuje trestné stíhanie a značné percento z jej okolia jej neverilo, že túto trestnú činnosť nespáchala. Vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala podstatnú trvalú a výraznú zmenu pomerov v jej osobnom, pracovnom, spoločenskom, kultúrnom živote a toto trestné stíhanie malo nepriaznivý dopad na jej život a osvojil si názor, že už samotné začatie trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného a zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, čo bol aj prípad žalobkyne. Z týchto dôvodov dospel k záveru, že žalobkyňi patrí nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia, avšak s tým, že výška tejto náhrady nemôže byť vyššia ako je výška náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa ktorého, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy a poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násilia

alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume 10-násobku minimálnej mzdy. Dospel k záveru, že v danom prípade žalobkyňa utrpela vo svojom spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote, a to samotným vydaním rozhodnutia o vznesení obvinenia trestného činu, spáchanie ktorého v trestnom konaní preukázané nebolo, značnú ujmu. Trestné konanie trvalo dva roky a žalobkyňa v dôsledku toho prišla o prácu a príjem, keď poberala istý čas príspevok v nezamestnanosti, následne ostala bez akékoľvek príjmu. Vznikli jej výdavky spojené s trestným konaním, keď musela zaplatiť trovy advokátskeho zastúpenia. Utrpela aj vo svojom rodinnom živote, prežívala čas neistoty, otázok ako dopadne jej trestné stíhanie, nedokázala sa sústrediť na potreby syna, rodiny, dostala sa do hádok s manželom, a len vďaka presvedčeniu celej rodiny, a jej podpore, táto vytrvala až do úspešného ukončenia trestného stíhania. V jej okolí, a to jednak na pracovisku, ako aj v meste, kde býva, bola vystavená rečiam a pochybnostiam o tom, či sa dopustila sprenevery. Mala tiež psychické problémy, chodila ku psychiatrovi. Čo sa týka samotného trestného stíhania, využila všetky opravné prostriedky, ktoré jej zákonom umožňoval. Počas vedenia trestného stíhania však ani v jednom prípade jej sťažnostiam vyhovené nebolo. Súd prvej inštancie zohľadniac všetky tieto okolnosti dospel k záveru, že žalobkyňa má právo na náhradu nemajetkovej ujmy, a to v maximálnej prípustnej miere tak, ako to dovoľuje zákon vo svojich obmedzujúcich ustanoveniach a priznal jej náhradu v sume 6.460 Eur spolu s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania z uvedenej sumy od 14.7.2023 do zaplatenia, a to odo dňa vyhotovenia žalobného návrhu uplatneného v tomto konaní. V prevyšujúcej časti 5.540 Eur žalobu zamietol. Uviedol, že čo sa týka nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 798,86 Eur titulom trov právneho zastúpenia pri prerokovaní nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, zo samotnej žiadosti poškodenej o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 1.3.2023 zistil, že celkové trovy obhajoby v trestnom konaní predstavovali sumu 4.071,47 Eur a právny zástupca žalobkyne jej fakturoval za poskytnuté služby právnej pomoci faktúrami č. 42021, č. 192021, č. 242021, č. 2022060, č. 2022062, ktorými vyúčtoval poskytnuté právne služby. Tieto doklady žalobkyňa k žalobnému návrhu nepripojila. Súd prvej inštancie nevedel posúdiť, či sa jedná o účelne vynaložené náklady na trovy jej obhajoby v rámci trestného konania a nemal za preukázanú výšku týchto trov. Tieto trovy však neboli predmetom tohto konania. Čo sa týka uplatňovaného nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 798,86 Eur, mal za preukázané, a to faktúrou č. 2023005 zo dňa 7.2.2023, že právny zástupca žalobkyne vyčíslil žalobkyni sumu 798,86 Eur za žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške 16.870,33 Eur a to príprava a prevzatie právneho zastúpenia zo dňa 7.2.2023 + podanie protistrane, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku 2 x 320,34 Eur + režijný paušál 25,04 Eur. Rovnako mal preukázané, že túto sumu žalobkyňa uhradila právnemu zástupcovi a to z detailu pohybu z účtu Tatrabanky, a z toho dôvodu tento nárok žalobkyne. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu nepriznal žiadnej zo strán sporu, nakoľko žalobkyňa si uplatnila celkový nárok 12.798,86 Eur, priznaných jej bolo 6.460,- Eur + 798,86 Eur, a teda žalobkyňa mala vo veci úspech čiastočný, preto podľa § 255 CSP náhradu nepriznal žiadnej zo strán sporu.

3. Proti výrokom II. a III. rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uviedla, že súd prvej inštancie jej nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy v celej uplatnenej výške napriek konštatovaniu, že síce má právo na náhradu nemajetkovej ujmy, a to v maximálnej prípustnej miere, avšak z dôvodu obmedzujúcich zákonných ustanovení jej výška nemôže byť vyššia ako priznaných 6.460 Eur. Poukázala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, ako aj na nález III. ÚS 224/2023 zo dňa 27.4.2023. Uviedla, že vzhľadom na uvedenú ustálenú súdnu prax vyšších súdnych autorít nemôžu súdy považovať za vodítko v otázke určenia primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. Všeobecným súdom, ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci, musí byť poskytnutý široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy, a teda nemôžu byť viazané hornou hranicou uvedenou v cit. ustanovení. Zdôraznila, že právny záver, podľa ktorého má súd priznať za mesiac trestného stíhania náhradu 620 Eur, bol opakovane predmetom posúdenia Ústavného súdu a v oboch prípadoch so záverom, že nešlo o porušenie ústavných práv sťažovateľa a že takáto výška náhrady zodpovedá všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti. Poukázala aj na to, že aj keď žalovaná závažným spôsobom zasiahla do jej osobnostných práv, za svoj nezákonný postup sa ani len neospravedlnila. Namietala, že postih, aký bol žalovanej uložený zo strany súdu prvej inštancie, ju nemôže odradiť, aby sa aj v budúcnosti nedopustila rovnakého protiprávneho konania. Preto trvá na tom, že v danom prípade jej bola spôsobená tak závažná ujma, že je potrebné priznať jej finančné zadostučinenie v takej výške, aby sa žalovaná, prípadne iné osoby, v budúcnosti zdržali podobných neoprávnených zásahov. Zaviazanie žalovanej k náhrade nemajetkovej ujmy v sume 6.460 Eur neplní ani satisfakčnú ani preventívnu funkciu. Trvá na tom, že súd prvej inštancie, aj keď na jednej strane dospel k správne právne záveru o nezákonnom

postupe žalovanej, na druhej strane nedocenil stupeň intenzity zásahu a jeho následky, v dôsledku čoho zaujal nesprávny záver, že nie sú splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. Namietala aj nesprávne rozhodnutie o náhrade trov konania. Poukázala na to, že podľa ustálenej súdnej praxe zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do jej práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Preto bolo nevyhnutné ju považovať za plne procesne úspešnú, keďže mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil, žalobe v prevyšujúcej časti vyhovel, teda uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy 5.540 Eur spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne od 14.7.2023 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a priznať jej nárok na náhradu všetkých trov konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj s argumentáciou, o ktorú svoje rozhodnutie v uvedených bodoch oprel. Zdôraznila, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako ju žiada žalobkyňa, je v rozpore s aktuálnou právnou úpravou. Poukázala na § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorej nemôže byť výška nemajetkovej ujmy vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Zároveň poukázala na ust. § 12 ods. 3 zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, podľa ktorého majú tieto osoby nárok na vyplatenie odškodného za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 10-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, čo by v predmetnej veci bolo maximálne 6.460 Eur. Súd prvej inštancie teda priznal žalobkyňi 10-násobok sumy mesačnej minimálnej mzdy. Pokiaľ ide o primeranosť určenej výšky poskytnutej náhrady nemajetkovej ujmy, upriamila pozornosť na rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/170/2023 zo dňa 12.12.2023, sp. zn. 6Co/116/2023 zo dňa 17.10.2023, sp. zn. 6Co/33/2023 zo dňa 18.4.2023, sp. zn. 6Co/12/2023 zo dňa 21.3.2023, sp. zn. 6Co/320/2018 zo dňa 26.5.2020, ale aj na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/181/2017 zo dňa 25.4.2018, 5Cdo/127/2019 zo dňa 29.6.2021, sp. zn. 3Cdo/19/2018 zo dňa 24.7.2018, sp. zn. 7Cdo/100/2017 zo dňa 17.10.2018, sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.4.2006, sp. zn. 6Cdo/37/2012 zo dňa 31.7.2012, sp. zn. 6MCdo/15/2012 zo dňa 30.9.2013, sp. zn. 6Cdo/38/2019, ktorými poukázala na jasnú judikatúrnu líniu zavedenú cit. rozhodnutiami. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že potreba podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, je pevne zakotvené v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou SR. Uvedený prístup nepopiera princíp úplného odškodnenia, keďže nevyklučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia. Poukázala na to, že žalobkyňa bola stíhaná pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ TZ a konanie trvalo dva roky, pričom značnú časť konania tvorilo znalecké dokazovanie. Vzhľadom na uvedenú rozhodovaciu prax, ako aj s prihliadnutím na trestný čin, pre ktorý bola žalobkyňa stíhaná a dĺžku vedeného trestného konania, keďže žalobkyňi bola poskytnutá náhrada nemajetkovej ujmy na hornej hranici sumy, ktorá je poskytovaná pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia, má za to, že žalobkyňa bola nadštandardne odškodnená. Dodala, že suma priznanej nemajetkovej ujmy nemala dosiahnuť úroveň sumy, ktorá je poskytovaná obetiam pri uvedených trestných činoch. Čo sa týka rozhodnutia o náhrade trov konania, v plnom rozsahu sa stotožnila s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedla, že súdom prvej inštancie priznanú nemajetkovú ujmu považuje za neprimerane nízku, a to nielen kvôli tomu, akú závažnú ujmu jej nezákonné trestné stíhanie spôsobilo, ale aj s prihliadnutím na následné správanie žalovanej po vyslovení jeho nezákonnosti. Žalovaná sa jej za svoje nezákonné trestné stíhanie neospravedlnila a neprejavila tak žiadnu ľútosť nad tým, že nezákonne zasiahla do jej osobnostných práv. V priebehu

celého konania pritom tvrdila, že nemá nárok na nič, pretože trestné stíhanie aj vznesené obvinenie boli zákonné a žiadna nemajetková ujma jej z nich nemohla vzniknúť, pričom poukazovala na dávno prekonanú judikatúru. Nemajetkovú ujmu 6.460 Eur považuje za neprimerane nízku aj pre dôvody, pre ktoré bolo nakoniec jej trestné stíhanie zastavené. Z uznesenia prokurátora zo dňa 12.10.2022 vyplýva, že išlo o vážne pochybenia, ktoré spočívali nielen vo formálnych a obsahových nedostatkoch vzneseného obvinenia, ale predovšetkým v právnom posúdení jej konania zo strany vyšetrovateľa PZ. Zdôraznila, že jej trestné stíhanie nebolo zastavené preto, že sa jej nepreukázalo spáchanie skutkov, ale preto, lebo vôbec nemala byť obvinená, pretože jej konanie vôbec nemalo byť posudzované ako trestné. Uviedla, že ak by vyšetrovateľ PZ postupoval zákonne, tak by voči nej nevzniesol obvinenie a ona by nezažila hanbu v celom meste, kde býva. Taktiež poukázala na to, že až do vznesenia obvinenia striktno dodržiavala všetky spoločenské pravidlá, nikdy neporušovala zákon, nikdy sa nedopustila ničoho, čo by mohlo pokaziť jej povest' čestného človeka. Zrazu však bola obvinená zo spáchania trestného činu a ako sa nakoniec ukázalo, nezákonne. Preto to veľmi ťažko psychicky znášala, čo viedlo až k tomu, že bola nútená vyhľadať odbornú pomoc. Preto priznanie len 6.460 Eur za takéto vážne pochybenie s takými závažnými následkami považuje za výrazné nedocenenie stupňa intenzity zásahu do jej osobnostných práv. V súvislosti s problematikou rozhodovania o náhrade trov konania poukazuje na aktuálne rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/31/2021 zo dňa 24.1.2024, ktoré odkazuje na stanoviská odbornej literatúry k aplikácii ust. § 255 CSP. Do pozornosti dáva aj ďalšie rozhodnutie NS SR, a to sp. zn. 4Cdo/34/2018 zo dňa 30.7.2019. Vzhľadom na uvedené považuje jej odvolanie za dôvodné.

6. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne poukázala na to, že aktuálne znenie § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. je platné a účinné od 1.1.2013. Konanie v uvedenej veci bolo zastavené dňa 12.10.2022, teda po nadobudnutí účinnosti uvedeného ustanovenia. Preto sa má s poukazom na uvedené v predmetnej veci aplikovať ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. Uviedla, že zákonodarca zdôvodnil predmetnú novelu potrebou proporcionality, nakoľko vzhľadom na vyvažovanie hodnôt, kde je hodnota ľudského života a zdravia tou najvyššou, je neprimerané poskytovať náhradu nemajetkovej ujmy v rámci ochrany osobnosti vo výrazne nižšej sume, ako je najvyššia prípustná výška odškodnenia priznávaná obetiam násilnej kriminality. Poukázala aj na právoplatné rozhodnutia všeobecných vnútroštátnych súdov, ako aj ESLP, z ktorých vyplýva, že výška nemajetkovej ujmy by nemala prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy. Zastáva názor, že nemajetková ujma žalobkyne nie je väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Podľa jej názoru výška nemajetkovej ujmy, ktorá bola žalobkyňi priznaná na úrovni 10-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo ku spáchaniu trestného činu je primeraná, keďže v rovnakej výške sa poskytuje náhrada nemajetkovej ujmy obetiam trestného činu znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť.

7. Ďalšie vyjadrenia do spisu doručené neboli.

8. Rozsudok vo výroku I. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyňi sumu 6.460 Eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne z uvedenej sumy od 14.7.2023 do zaplattenia a príslušenstvo pohľadávky v sume 798,86 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku nebol odvolaním napadnutý, v tomto výroku nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP, a preto v tejto časti nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho

pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne čo do výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti 5.540 Eur nie je dôvodné, avšak čo do výroku III. o náhrade trov konania je dôvodné.

13. Žalobkyňa namietala odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak, súd vyhodnotil tak, že to vyvoláva logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1, 2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

15. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti je právnym posúdením činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne interpretoval alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

16. Rozhodnutiu súdu v potvrdenej časti nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP. Rozsudok v napadnutom rozsahu v potvrdenej časti nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

17. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa svojej úvahy v súlade s ust. § 191 ods. 1, 2 CSP, teda každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky strán sporu nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku v potvrdenej časti a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

19. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu. V zmysle ustanovenia čl. 46 ods. 3 Ústavy SR „každý má právo na náhradu škody spôsobenej

nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“. Citované ustanovenie Ústavy SR zakladá právo osoby voči štátu na náhradu škody, ktorá tejto osobe bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo postupom orgánu verejnej moci. Toto právo je potom konkrétne upravené v ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

20. Pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, obdobne ako pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je nevyhnutné, aby boli súčasne naplnené tri základné predpoklady, ktorými sú nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia nemajetkovej ujmy a kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy; v prípade nemajetkovej ujmy musí byť navyše zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostačujúce. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť.

21. V tomto spore žalobkyňa označila za nezákonné rozhodnutie uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Michalovciach, odboru kriminálnej polície č. ČVS:ORP-258/2-VYS-MI-2020 zo dňa 30.9.2020, ktorým bolo vznesené obvinenie voči jej osobe za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona. Uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce sp. zn. 1Pv 280/20/8807-74 zo dňa 12.10.2022 bolo toto trestné konanie voči žalobkyni zastavené s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom. Nezákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej moci v odvolacom konaní namietaná nebola.

22. Podstatou odvolacích námietok žalobkyne bola výška priznanej nemajetkovej ujmy.

23. Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

24. Podľa § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

25. Podľa § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

26. Podľa § 12 ods. 3 zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia alebo trestnom čine sexuálneho zneužívania má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

27. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha však nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobkyni vzhľadom na jej postavenie v rodine, v spoločnosti a pod. (pozri R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. decembra 2012 sp. zn. 7Cdo/145/2011).

28. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávacom spore iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobkyni nezákonným rozhodnutím. Súd prvej inštancie vychádzal z okolností, za ktorých došlo k trestnému stíhaniu žalobkyne, voči ktorej sa po dobu 2 rokov viedlo fakticky bezdôvodné trestné stíhanie.

Skutočnosť, že žalobkyňa sa po vznesení obvinenia do skončenia trestného stíhania musela podrobovať úkonom trestného konania a po celú dobu žila s vedomím trestného stíhania v strachu, neistote, čo nepochybne negatívne ovplyvňovalo jej osobný život, a to aj napriek tomu, že až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia vo veci sa na osobu obvineného prihliada ako na nevinnú, a už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného a zasahuje do súkromného, osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Poukázal na to, že žalobkyňa do začatia trestného stíhania pracovala ako pracovníčka čistiarne, avšak v dôsledku vzneseného obvinenia, keďže ku škode malo dôjsť práve v majetkovej sfére jej zamestnávateľa, bol s ňou pracovný pomer skončený. Následne si nemohla nájsť prácu, keďže v povedomí ostatných zamestnávateľov zostala skutočnosť, že proti nej bolo vznesené obvinenie, a že je trestne stíhaná. Až po nejakom čase nový majiteľ čistiarne, firma Plutko s.r.o., zamestnala žalobkyňu na dobu určitú, vzhľadom na to, že mala vykonávať pôvodnú prácu. Vo svojej práci sa vyzнала, a v podstate mohla bez akéhokoľvek preškolenia vykonávať pôvodnú prácu. V období od 20.4. do 19.10.2020 poberala podporu v nezamestnanosti v celkovej sume 2.117,10 Eur. Od 20.10.2020 bola bez príjmu. V tomto období rodina trpela nedostatkom finančných prostriedkov, keďže musela zaplatiť aj advokáta, a takto boli tieto finančné prostriedky použité na účel vyvolaný trestným stíhaním. Museli si požičať finančné prostriedky od sestry manžela. Museli odložiť splátky hypotéky, nakoľko bola bez príjmu. Žalobkyňa žije v C., je to nie veľké mesto, kde sa každý s každým pozná a práve z toho dôvodu ľudia si medzi sebou šepkali, že je trestne stíhaná za spreneveru. Ako už bolo vyššie uvedené, žalobkyňa práve v dôsledku tohto trestného stíhania si nevedela nájsť inú prácu, bola terčom otázok susedov, ostatných spolupracovníčok, ako aj známych, či je trestne stíhaná, ako pokračuje trestné stíhanie a značné percento z jej okolia jej neverilo, že túto trestnú činnosť nespáchala.

29. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou trestné stíhanie zasiahlo poškodenú osobu, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, spoločenskom, či inom prostredí, prípadne na zdraví poškodenej osoby.

30. Kritériá, ktoré viedli súd prvej inštancie k priznaniu nemajetkovej ujmy žalobkyňi, odvolací súd považoval za podstatné v časti týkajúcej sa toho, že trestné stíhanie je vždy závažným zásahom do slobody jednotlivca a vyvoláva negatívny dopad na osobný, rodinný, spoločenský, pracovný život aj zdravie toho, koho sa trestné stíhanie týka. Trestné stíhanie žalobkyne negatívne ovplyvnilo jej súkromný aj profesijný život už len tým, že prebehlo trestné stíhanie, opodstatnenosť a dôvodnosť ktorého napokon nebola preukázaná, lebo trestné konanie bolo zastavené a podľa názoru súdu už len samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať u osoby vážnu traumu a pocity frustrácie.

31. Podľa názoru odvolacieho súdu, primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku ako napríklad zák. č. 274/2017 Z.z., v zmysle ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 12 ods. 1); ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy (§ 12 ods. 2); pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia alebo trestnom čine sexuálneho zneužívania má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy (§ 12 ods. 3).

32. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Italehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR (uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 15/2012 z 30.9.2013).

33. Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo 7. augusta 2018 sp. zn. 3Cdo 7/2017 pri riešení predmetnej otázky poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). ESLP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná

za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko). V rozhodnutí z 24. júla 2018 sp. zn. 3Cdo 19/2018 Najvyšší súd SR konštatoval, že povinnosť všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenil neskôr nič ani zákon č. 514/2003 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení zák. č. 412/2012 Z. z.) tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP. V tomto rozhodnutí dovolací súd vo vzťahu k predmetnej otázke poukázal na judikatúru ESLP (Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo; Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo; Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko; Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

34. Odvolací súd poukazuje aj na to, že k posúdeniu primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy osoby trestne stíhanej, voči ktorej bolo trestné stíhanie zastavené, sa vo svojej rozhodovacej činnosti vyjadril i Ústavný súd SR. V náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017, na ktorý poukázala aj žalobkyňa uviedol: „Ústavný súd je toho názoru, že stanovíť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo namieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ vo veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer 3 mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35.000 Eur, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 zo dňa 11.01.2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu ČR, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, S 327 a nasl. ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000,- Eur za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620,- Eur za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne. Ústavný súd po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania a väzby, preukázaných dopadov trestného stíhania a väzby do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti.“ Zároveň v tom istom náleze uviedol: „Podľa dnes účinného znenia tohto ustanovenia (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z.) sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1.1.2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 514/2003 Z. z. doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to, že kritériá stanovené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t.j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1.1.2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1.1.2013), všeobecné súdy vo veci sťažovateľky týmito viazané neboli, a preto bolo vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku kritériá, podľa ktorých posúdia výšku náhrady nemajetkovej ujmy, vyvodili. Všeobecné súdy takto postupovali a vymedzili kritériá, ktorých naplnenie skúmali na základe výsledkov vykonaného dokazovania.“ Na uvedený nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 nadväzoval vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 5Cdo/192/2021 zo dňa 15.12.2022, na

ktorý taktiež poukázala žalobkyňa. Tu odvolací súd dodáva, že v uvedenom prípade posudzovanom dovolacím súdom došlo k nezákonnému rozhodnutiu štátneho orgánu pred účinnosťou novely zákona č. 514/2003 Z. z. vykonanej zákonom č. 412/2012 Z. z., účinným od 1.1.2013, ktorou v § 17 došlo k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Navyiac poškodený bol 4 mesiace stíhaný väzobne, pričom trestné konanie trvalo celkovo 104 mesiacov, jeho dovtedy funkčný manželský vzťah sa výrazne zhoršil, keď s manželkou žili roky oddelene a opätovne sa zblížili až po diagnostikovaní manželkinho onkologického ochorenia, počas trestného konania bol mútený presťahovať sa do iného mesta.

35. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy žalobkyne správne prihliadol na osobu poškodenej, jej doterajší život a prostredie, v ktorom žila a pracovala, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré jej vznikli v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré jej vznikli v spoločenskom uplatnení. Konštatoval, že žalobkyňa do začatia trestného stíhania pracovala ako pracovníčka čistiarne, avšak v dôsledku vzneseného obvinenia súvisiaceho s jej prácou bol s ňou pracovný pomer ukončený. Väzobne stíhaná nebola. Trestné stíhanie trvalo od 30.9.2020 do 16.12.2022. Aj keď bola istý čas bez práce, po nejakom čase ju nový majiteľ čistiarne, firma Plutko s.r.o., zamestnal na dobu určitú. V období od 20.4.2020 do 19.10.2020 poberala podporu v nezamestnanosti v celkovej sume 2.117,10 Eur. Od 20.10.2020 bola bez príjmu. V tomto období rodina trpela nedostatkom finančných prostriedkov, keďže musela zaplatiť aj advokáta, a takto boli tieto finančné prostriedky použité na účel vyvolaný trestným stíhaním. Museli si požičať finančné prostriedky od sestry manžela. Museli odložiť splátky hypotéky, nakoľko bola bez príjmu. Žalobkyňa žije v C., je to nie veľké mesto, kde sa každý s každým pozná a práve z toho dôvodu ľudia si medzi sebou šepkali, že je trestne stíhaná za spreneveru. Podporu rodiny však nestratila, manželstvo sa jej z tohto dôvodu nerozpadlo, zmeniť bydlisko nemusela. Vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, odvolací súd má za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v sume 6.460,- Eur je primeraná aj s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj s prihliadnutím na výšku náhrady škody, ktorá sa priznáva podľa vyššie citovaného zák. č. 274/2017 Z.z. obetiam pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia alebo trestnom čine sexuálneho zneužívania, čo je v súlade s rozhodovacou praxou ESLP, ktorý vo svojich rozhodnutiach zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy, či s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, ktorý vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy opakovane konštatoval, že povinnosťou všeobecného súdu je určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie.

36. Odvolací súd nezistil nesprávny postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda že nevzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov vyplynuli alebo boli stranami sporu prednesené, vykonané dôkazy logicky vyhodnotil. Skutkové zistenia zodpovedajú vykonaným dôkazom v súlade s § 191 ods. 1, 2 CSP. Na základe takto správne zisteného skutkového stavu vec aj správne právne posúdil.

37. Záverom odvolací súd dodáva, ako to vyplýva z bodu 58 odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie priznal žalobkyňi náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia, avšak s tým, že výška tejto náhrady nemôže byť vyššia ako je výška náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa ktorého, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy a poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume 10-násobku minimálnej mzdy. Tu odvolací súd poukazuje na to, že uvedené obmedzujúce ust. § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z. stratilo platnosť dňom 31.12.2017, keďže tento zákon bol zrušený zákonom č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2018. V posudzovanom prípade sa zásah do osobnostných práv žalobkyne uskutočnil až dňa 20.9.2020. Na právnom posúdení veci to však nič nemení, keďže § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z. bol nahradený ustanovením § 12 ods. 3 zák. č. 274/2017 Z.z., podľa ktorého pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi,

trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia alebo trestnom čine sexuálneho zneužívania má obeť násillného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Ide teda o totožné znenie zákonného ustanovenia o obmedzení výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu verejnej moci.

38. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti 5.540 Eur ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

39. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

41. Žalobkyňa svojimi odvolaním nastolila predmetom odvolacieho prieskumu aj správnosť rozhodnutia o trovách konania podľa zásady úspechu v spore za situácie, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, resp. znaleckého posudku. Odvolací súd na úvod poukazuje na to, že pre takéto usporiadanie v rekodifikovanom procesnom poriadku neexistuje výslovná úprava. Pritom ale predchádzajúci procesný predpis (zák. č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok) vo svojom ust. § 142 ods. 3 stanovoval, že ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu mala strana nárok na plnú náhradu trov konania, aj pokiaľ bola v spore čiastočne neúspešná. To na prvý pohľad evokuje predstavu, že od tohto usporiadania zákonodarca cielene ustúpil. Touto mylnou predstavou bol evidentne ovládaný pri formovaní napadnutého rozhodnutia i súd prvej inštancie. V právnej teórii a už aj v právnej praxi sa takéto nazeranie na zmenu procesnej úpravy neujalo na podklade názoru, že nová procesná úprava predstavuje len iný spôsob legislatívneho vyjadrenia inak rovnakého normatívneho usporiadania. Tento názor je vystavaný na premise, že pokiaľ výška plnenia závisí na úvahe súdu alebo na znaleckom posudku, strany nevedia výsledok sporu ovplyvniť, a preto prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech.

42. Z publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Števček a kol. vydanéj v nakladateľstve C. H. Beck v roku 2016 zo strán 926 a 927 vyplýva, že „Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Nemožno však opomenúť fakt, že strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a pod. Súdna prax sa v takom prípade prikláňala k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý má poznať aspoň bežnú judikatúru v žalovanej veci, a napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práva by ho nemal chrániť a náhradu trov konania nepriznávala nikomu alebo postupovala podľa zásady úspechu. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (alebo od znaleckého posudku) (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 926 a 927).

43. Výstižný záver v tejto otázke formuloval napríklad tiež Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 399/2019 z 15. apríla 2020, v ktorom išlo o obdobnú vec, a to vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, za bezdôvodné užívanie pozemkov v žalobcovom výlučnom, resp. podielovom spoluvlastníctve, ktorého výšku v priebehu konania žalobca vyčíslil na základe záverov znaleckého posudku a v ktorom Ústavný súd SR uviedol, že „ani nová práva úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy“.

44. Zároveň odvolací súd poukazuje na odsek 47. odôvodnenia uvedeného nálezu v zmysle ktorého „je preukázané, že všeobecné súdy pri ustaľovaní výšky bezdôvodného obohatenia (teda pri ustaľovaní sumy, na zaplatenie ktorej bol žalovaný zaviazaný) vychádzali z troch rozličných znaleckých posudkov, pričom dva z nich predložil sťažovateľ a jeden zasa žalovaný. Vo všetkých týchto znaleckých posudkoch bola výška bezdôvodného obohatenia ustálená pomerne výrazne odlišnými sumami. Na tomto základe napokon všeobecné súdy vlastnou úvahou dospeli k záveru, podľa ktorého za primeranú považovali takú výšku bezdôvodného obohatenia, ktorú žalovaný uznal a ktorá sa preto v rozsahu uznania stala nespornou. Je preto celkom zrejmé, že meritórny výsledok konania závisel od znaleckých posudkov, ako aj (v konečnom dôsledku) od úvahy všeobecných súdov“.

45. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobkyňa bola nepochybne plne procesne úspešná čo do základu (samotné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy), v predmetnom prípade záviselo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy od úvahy súdu, ktorú výšku žalobkyňa nemohla objektívne predvídať. Zamietnutie žaloby žalobkyne v prevyšujúcej časti preto nie je možné považovať za prejav procesného úspechu žalovanej, a preto je namieste v rozhodnutí o trovách konania aplikovať ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, s tým, že pri vyčíslení výšky náhrady je potrebné za hodnotu sporu považovať výšku priznaného bezdôvodného obohatenia. Preto odvolací súd v zmysle § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku III. o trovách konania tak, že žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu z priznanej sumy.

46. V odvolacom konaní si náhradu trov konania uplatnila len žalobkyňa. V konaní o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti procesne úspešná nebola, náhrada trov jej preto nepatrí. V konaní o náhrade trov prvoinštančného konania procesne úspešná bola, náhrad trov by jej patrila. Keďže predmetom odvolacieho konania sú dva samostatné nároky, pričom v jednom žalobkyňa úspešná nebola a v druhom bola, pričom u žalovanej to platí logicky naopak, odvolací súd stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

47. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).